

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษากการประเมินมูลค่าทางสิ่งแวดล้อมในการดูแลรักษาแม่น้ำกวางนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมโดยทั่วไปของประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณริมฝั่งแม่น้ำกวางในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน และประเมินค่าความเต็มใจที่จะจ่ายเพื่อการดูแลรักษาแม่น้ำกวางโดยอาศัยวิธี CVM ตลอดจนประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของการดูแลรักษาแม่น้ำกวาง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

จากข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 ตัวอย่าง พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณริมฝั่งแม่น้ำกวางส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 65.00 เป็นผู้ที่มียาอยู่ระหว่าง 21-30 ปี จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 29.00 รองลงมาเป็นผู้ที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 34.5 เป็นผู้ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 มีรายได้ต่อเดือนอยู่ในระดับ 5,001-10,000 บาท จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 32.00 ระยะเวลาส่วนใหญ่ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่บริเวณริมฝั่งแม่น้ำกวาง คือ 11-15 ปี จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 42.50 ส่วนใหญ่ใช้บ้านเรือนเพื่ออยู่อาศัยและประกอบธุรกิจ จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 52.50 และเคยเข้าร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 52.50

5.1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับความเต็มใจที่จะจ่ายในการดูแลรักษาแม่น้ำกวาง

จากผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณริมฝั่งแม่น้ำกวางมีความเต็มใจที่จะจ่ายในการดูแลรักษาแม่น้ำกวางในแต่ละเดือนจำนวน 188.41 บาทต่อเดือน โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายเพื่อการดูแลรักษาแม่น้ำกวางของประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณริมฝั่งแม่น้ำกวาง คือ จำนวนเงินที่กำหนดไว้ (PRICE) มีความสัมพันธ์ในทิศทางลบ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ปัจจัยในเรื่องของเพศ (SEX) มีความสัมพันธ์ในทิศทางบวก ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ปัจจัยในเรื่องของระยะเวลาที่อยู่อาศัยในพื้นที่ (TIME) มีระดับความสำคัญในทิศทางบวกที่ระดับ

นัยสำคัญ 0.05 ปัจจัยในเรื่องของการตระหนักรับรู้ในความสำเร็จของแม่น้ำกวัง มีความสัมพันธ์ในทิศทางบวก ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากแบบจำลองการประมาณมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่าย สามารถอธิบายได้ว่า หากจำนวนเงินที่กำหนดไว้เพื่อการดูแลรักษาแม่น้ำกวังเพิ่มขึ้น 1 บาท จะทำให้ความน่าจะเป็นที่ประชาชนเต็มใจที่จะจ่ายลดลงเท่ากับ 0.0502 หรือหากประชาชนที่อาศัยอยู่ริมฝั่งแม่น้ำกวังเป็นเพศชายจะ ทำให้ความน่าจะเป็นที่ประชาชนเต็มใจที่จะจ่ายเพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.7741 หรือหากประชาชนมีระยะเวลาอาศัยอยู่ริมฝั่งแม่น้ำกวังเพิ่มขึ้น จะทำให้ความน่าจะเป็นที่ประชาชนเต็มใจที่จะจ่ายเพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.6958 และหากประชาชนมีทัศนคติที่เห็นด้วยในการดูแลรักษาแม่น้ำกวังเพิ่มขึ้น จะทำให้ความน่าจะเป็นที่ประชาชนเต็มใจที่จะจ่ายเพิ่มขึ้นเท่ากับ 2.5848

5.2 ข้อจำกัดของการศึกษา

1) ข้อจำกัดของการประเมินมูลค่าด้วยวิธี CVM การประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ในการดูแลรักษาแม่น้ำกวัง ได้นำวิธี CVM มาใช้ในการประเมินมูลค่า ซึ่งต้องอาศัยสถานการณ์สมมติให้กลุ่มตัวอย่างทำความเข้าใจก่อนที่จะสอบถามถึงความเต็มใจที่จะจ่าย ดังนั้น สถานการณ์สมมติที่ทำการตั้งขึ้นมาจึงมีความสำคัญอย่างมากต่อความเต็มใจที่จะจ่ายได้จากกลุ่มตัวอย่าง นั่นคือ การตั้งสถานการณ์สมมติที่แตกต่างกัน จะทำให้ค่าความเต็มใจที่จะจ่ายแตกต่างกันด้วย

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1) ในการประเมินมูลค่าด้วยวิธี CVM ต้องคำนึงถึงสถานการณ์สมมติที่ใช้ในแบบสอบถามและสร้างสถานการณ์สมมติให้สอดคล้องในมูลค่าที่ต้องการและการเก็บข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์และอธิบายถึงสถานการณ์สมมติให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจจะได้ผลดีกว่าการที่ให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถามด้วยตนเอง ซึ่งจะช่วยให้ข้อมูลที่ได้มีประสิทธิภาพและยังทำให้การเก็บข้อมูลรวดเร็วยิ่งขึ้น

2) จากการที่มูลค่าเศรษฐศาสตร์ที่ประเมินได้นี้ เป็นมูลค่าปัจจุบัน (คือมูลค่า ณ ปี 2551) ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาถึงมูลค่าในการดูแลรักษาแม่น้ำกวัง อำเภอเมือง จังหวัด ลำพูน นี้ อีกครั้งในอนาคตว่ามูลค่าดังกล่าวจะมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

1) จากผลการศึกษาในส่วนของมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายสำหรับการดูแลรักษาแม่น้ำกวังของประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณริมฝั่งแม่น้ำกวัง พบว่ามูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายอยู่ที่

188.41 บาท ดังนั้น หากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีนโยบายที่จะเก็บค่าธรรมเนียมในการดูแลรักษาแม่น้ำกวังก็ไม่ควรที่จะมีราคาเกินราคาดังกล่าว เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ของมันเอง

2) สามารถนำผลการศึกษาที่ได้ไปใช้ในการจัดตั้งกองทุนที่จะเข้ามาดูแลรักษาแม่น้ำกวัง โดยงบประมาณการจัดตั้งกองทุนมาจากมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายของประชาชนที่อาศัยอยู่ริมฝั่งแม่น้ำกวัง จะทำให้การดูแลรักษาแม่น้ำกวังมีประสิทธิภาพในระยะยาวต่อไป

3) มูลค่าเศรษฐศาสตร์ในการดูแลรักษาแม่น้ำกวังที่ประเมินได้ สามารถนำไปใช้อ้างอิงเพื่อกำหนดนโยบายและจัดสรรงบประมาณในการดูแลรักษาแม่น้ำกวัง และสามารถนำมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ที่ประเมินได้ไปประยุกต์ใช้เพื่อพิจารณาจัดสรรงบประมาณในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติต่อไป